

Warszawa, 8 stycznia 2021 roku

Stanowisko Kongresu Kobiet dotyczące projektu zmian definicji gwałtu

Przedstawiony do opinii projekt jest odpowiedzią na długo oczekiwane i postulowane zmiany w treści art.197 kodeksu karnego przez organizacje prawnoczwolnicze, środowiska kobiece i organizacje pozarządowe w Polsce.

Dotychczasowe sformułowanie przepisu przerzuca na ofiarę cały ciężar dowodu, zwalniając z tego sprawcę przemocy seksualnej. A zatem to ofiara musi udowodnić, że stawiała czynny opór, poprzez manifestowanie braku zgody np. głośne protesty, prośbę lub krzyk.

Tymczasem odpowiedzialność za przemoc zawsze winna obciążać sprawcę, który nie uzyskał dobrowolnej i świadomej zgody na obcowanie płciowe i mimo braku tej zgody doprowadził do obcowania z wykorzystaniem przemocy fizycznej lub psychicznej.

Takie rozwiązania prawne są niezgodne z międzynarodowymi standardami praw człowieka, m.in. Konwencją Stambulską, którą Polska podpisała i ratyfikowała.

Projektowana ustawa przeniesie ciężar odpowiedzialności z osoby pokrzywdzonej na sprawcę. Ustawa umożliwi również ściganie i karanie gwałtów, których obecne przepisy nie obejmowały, czyli te, które nie mogły wyrazić świadomej i swobodnej zgody na zbliżenie ze względu na przyjęte leki, spożycie alkoholu lub innych substancji co w obecnej rzeczywistości stanowi często główny zarzut wobec ofiary podnoszony i wykorzystywany przez sprawców zgwałcenia.

Gwałtem będzie również obcowanie z osobą, która zgody nie wyraża, ale poddaje się przymusowi sprawcy ze względu na występującą relację siły i zależności lub w obawie przed przemocą fizyczną, mogącą nastąpić w wyniku odmowy.

Zatem w obecnej propozycji zmiany definicji gwałtu prawo nie będzie już chroniło gwałcicieli, gdyż zawsze seks bez świadomej zgody to gwałt.

Jest to krok w bardzo dobrym kierunku zgodnym ze standardami praw człowieka i przepisów obowiązujących w innych krajach UE.